

Wojciech Ryłko (1950–2019)

Wojciech Ryłko urodził się 13.04.1950 r. w Krakowie. W roku 1969, po ukończeniu nauki w Technikum Geologicznym, rozpoczął studia na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym Akademii Górniczo-Hutniczej. W 1974 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera geologa górniczego ze specjalizacją geologia złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na podstawie pracy: *Analiza objawów bitumicznych w odwierconym przekroju Wetlina-Zatwarnica w Bieszczadach*, napisanej pod kierunkiem prof. R. Ney'a. W tym samym roku został zatrudniony w Zakładzie Geologii Strukturalnej i Bituminów w Oddziale Karpackim Państwowego Instytutu Geologicznego (OK PIG) jako p.o. asystent, później asystent i starszy asystent, a od 2003 r., aż do przejścia na emeryturę, na stanowisku głównego specjalisty badawczo-technicznego. W latach 1978–1989 kierował Pracownią Zdjęć i Map Geologicznych w Zakładzie Geologii Regionalnej Badań Podstawowych w Oddziale Karpackim. Zainteresowania zawodowe Wojtka koncentrowały się wokół kartografii geologicznej i problematyki poszukiwań węglowodorów w Karpatach Zachodnich, różniących się budową od roponośnych Karpat Wschodnich. Prowadził samodzielne prace kartograficzne na obszarze płaszczowiny magurskiej w dorzeczu górnej Soły, których efektem było m.in. wydzielenie w obrębie tej jednostki bystrzyckiej strefy tektoniczno-facjalnej (Ryłko, 1978a, 1992, 1994). W ramach Komisji Geologicznej RWPG współpracował przy opracowaniu zbiorczej charakterystyki węglowodorów z terenu Karpat odkrytych po 1975 r. W trakcie prac związanych z profilowaniem otworu Bystra IG-1 została zlokalizowana strefa, w której utwory fliszowe były nasycone węglowodorami (Ryłko, 1978b). W latach 1978–1980 zajmował się analizą cech fizycznych i składu chemicznego rop karpaczkich, wyróżnił dwa podstawowe ich typy i dokonał analizy rozmieszczenia w polskiej części karpackiej prowincji roponośnej (Ryłko, 1980a, b; Ryłko, Żyto, 1980). Podczas realizacji programu dotyczącego badań układu przestrzennego dyslokacji w utworach fliszowych pod kątem ich roli w migracji węglowodorów i wód wykonał szczegółowe zdjęcie geologiczne (1: 10 000 i 1: 25 000) płaszczowiny magurskiej w południowej części Beskidu Żywieckiego. Wyniki tych badań oraz sporządzona mapa geologiczna stały się podstawą rozprawy doktorskiej, którą obronił w 1984 r. W roku 1995 uzyskał uprawnienia kategorii VIII w zakresie wykonywania prac kartografii geologicznej wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych prac. W 1997 r. otrzymał honorową odznakę Zasłużony dla Polskiej Geologii. W latach 1998–2001 kierował Sekcją Geologii Regionalnej Karpat i Przedgórze w OK. Wojciech Ryłko w 1998 r. został uhonorowany przez dyrektora instytutu nagrodą specjalną za udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu Konferencji Dyrektorów Europejskich Służb Geologicznych FOREGS. Dwa lata później otrzymał zespółą nagrodę specjalną za współpracę w opracowaniu *Mapy Geologicznej Polski bez utworów kenozoiku w skali 1: 1 000 000* (Dadlez i in., 2000). Wojtek jest współautorem arkuszy i objaśnień do *Mapy Geologicznej Polski*

w skali 1: 200 000 (Bielsko Biała, Cieszyn, Jasło), arkuszy *Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1: 50 000* (wraz z objaśnieniami) – Rabka, Szczawnica, Czadca-Ujsoły, Myślenice, Kalwaria Zebrzydowska, Lachowice, Milówka, Sucha Beskidzka, a także autorem arkusza Wadowice (2010). Uczestniczył przy opracowywaniu *Polsko-Słowacko-Czeskiego Atlasu Geologicznego Karpat Zewnętrznych i Zapadliska Przedkarpackiego* pod redakcją D. Poprawy i J. Nemčoka wydanego w latach 1988–1989. Wspólnie z geologami austriackimi opracowywał zagadnienia dotyczące tektoniki płaszczowiny magurskiej w strefie kontaktu z jednostkami grupy średniej. Rezultaty tych badań zostały zaprezentowane na warsztatach tektonicznych organizowanych przez Polską Akademię Nauk przy współpracy z PIG oraz w trakcie Zjazdu CBGA i PANCARDI 97. Wojciech Ryłko jest także jednym ze współautorów *Atlasu Geologicznego Ścięcia Poziomego Karpat w skali 1: 750 000* (1997), *Atlasu tektonicznego Polski* (1998), *Mapy geologicznej Karpat Zachodnich i obszarów przyległych w skali 1: 500 000* (2000). Wraz ze współpracownikami z Oddziału Karpackiego zajmował się problematyką dotyczącą morfologii, budowy geologicznej i głębokości skonsolidowanego podłoża Karpat na podstawie wyników sondowań magnetotellurycznych oraz oceną jego wpływu na rozkład mas fliszowych (Ryłko, Tomáš, 1995, 1999, 2001, 2005, 2010; Paul i in., 1996a, b). W 2004 r. przygotował do druku rozdział dotyczący budowy geologicznej Karpat Zewnętrznych w I tomie (część 3a) *Budowy geologicznej Polski*. Efektem kilkuletnich ekspedycji terenowych organizowanych w ramach współpracy służb geo-

logicznych Polski, Słowacji, Rumunii i Ukrainy są mapy geologiczne Karpat w skali 1: 200 000, a także korelacja wydzieleni litostratygraficznych Karpat dla obszaru Polski, Słowacji, Ukrainy i Rumunii, obejmująca obszar między rzekami Białą i Rysca w Rumunii (Jankowski i in., 2001, 2004, 2007a, b, 2012a, b). W 2006 r. Wojciech Ryłko (wraz z L. Jankowskim i R. Kopciovskim) otrzymał zespołową Nagrodę Dyrektora PIG za *Mapę geologiczną łuku Karpat Zewnętrznych pomiędzy południkiem rzeki Białej w Polsce a równoleżnikiem rzeki Rysca w Rumunii* w skali 1: 200 000. Jako współautor *Atlasu geologiczno-strukturalnego paleozoicznego podłoża Karpat Zewnętrznych i zapadliska przedkarpacciego* (Buła i in., 2008) w roku 2008 ponownie otrzymał Nagrodę Dyrektora PIG. Do dorobku naukowego Wojciecha Ryłki dopisać należy opracowania dotyczące tzw. skałek w profilu jednostek brzeżnych Karpat Zewnętrznych Polski i Ukrainy (Olszewska i in., 2009), skałek andrychowskich (Olszewska i in., 2008a, b), olistolitów wapiennych polskich Karpat Zewnętrznych (Olszewska i in., 2010), egzotyków karpaccich (Paul i in., 1997), genezy okna tektonicznego Smilna (Ryłko, Tomasz, 2012). Zajmował się także problematyką związaną z możliwościami składowania CO₂ na obszarze Karpat i zapadliska, czego rezultatem było wyznaczenie potencjalnych skał zbiornikowych i rejonów ich występowania (Chowaniec i in., 2012). Nie sposób wymienić całego dorobku naukowego naszego Kolegi, na który składają się nie tylko liczne artykuły (ponad 50 publikacji), arkusze map geologicznych i objaśnienia do tychże arkuszy. Wojciech Ryłko brał czynny udział, jako organizator, współorganizator oraz jako uczestnik, w kongresach (Polski Kongres Geologiczny), konferencjach naukowych (CBGA, Krym – 2001; Oil nad Gas of Ukraine – 2004), zjazdach (Zjazdy PTG), sympozjach, warsztatach (VI Karpaccie Warsztaty Tektoniczne), sesjach naukowych (*Analiza basenu trzeciorzędowego przedkarpacia*, 1998) organizowanych w Polsce i poza jej granicami, m.in. na Krymie, w Salonikach, Wiedniu, Jaremczu, Belgradzie. Jest autorem i współautorem przewodników kongresowych, konferencyjnych, zjazdowych oraz wycieczek terenowych. W dorobku Wojtka Ryłko znajdują się także liczne opracowania archiwalne (ponad 26 opracowań), w tym: projekty i opracowania projektów badawczych, dokumentacje wynikowe, opinie do dokumentacji geologiczno-inżynierskich czy opinie geologiczne.

W gorący czerwcowy dzień pożegnaliśmy na cmentarzu Batowickim wspaniałego kolegę, niezrównanego gawędziarza, wybitnego geologa kartografa, który potrafił znad mapy dostrzegać uroki otaczającego go świata. Bezpośredni, otwarty, miał dar łatwego nawiązywania kontaktów z ludźmi. Nie istniały dla niego bariery językowe i kulturowe, bardzo szybko potrafił nawiązywać kontakty z tzw. miejscową ludnością, bez względu na kraj i miejsce, w którym przebywał. Zawsze doskonale wiedział jak nazywają się mijane góry, szczyty czy miejscowości, posiadał znaczną kolekcję map. Miał swoje hobby i pasje, np. znajomość żywotów świętych czy historie lokalnych świątyń. Był kolekcjonerem m.in. strojów ludowych, czapek, kubraków... Choć z urodzenia krakus zawsze podkreślał silny związek z żywieckimi góralami i interesował się folklorem nie tylko Żywiecczyzny, ale niemal całych Karpat, zwłaszcza tych kresowych. Sam Beskid Żywiecki i okolice Raj-

czy były tymi miejscami, do których Wojtek ze względów rodzinnych z ochotą wracał i z sentymentem wspominał. Chętnie dzielił się z nami wrażeniami ze swoich podróży i wypraw geologicznych. Robił to w swoim stylu, barwnie, ciekawie, z humorem, podpierając swoje opowieści zdjęciami, które zawsze miał pod ręką. Uprzejmy i szarmancki w stosunku do kobiet, z uśmiechem i nieodłączną gazetą w ręce przekraczał codziennie progi budynku. Lubił nasze spotkania rocznicowe, noworoczne z emerytowanymi pracownikami oddziału. Zawsze miał w zanadrzu jakąś ciekawą historię do opowiedzenia. Te historie często przekazywane z przymrużeniem oka sprawiały, że Wojtek zawsze był duszą towarzystwa. I takiego Cię Wojtku będziemy pamiętać, choć nie sposób wyobrazić sobie spotkań bez Twoich opowieści i bez Ciebie.

Komentowane publikacje

- BUŁA Z. i in. 2008 – Atlas geologiczno-strukturalny paleozoicznego podłoża Karpat zewnętrznych i zapadliska przedkarpacciego 1 : 300 000. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- CHOWANIEC J., BUŁA Z., HABRYN R., RYŁKO W., TOMAŚ A. 2012 – Perspektywiczne kompleksy do składowania CO₂ w podłożu Karpat Zewnętrznych i zapadliska przedkarpacciego pomiędzy Krakowem a Rzeszowem. Biul. Państw. Inst. Geol., 448: 57–70.
- DADLEZ R. i in. (red.) 2000 – Mapa Geologiczna Polski bez utworów kenozoiku 1 : 1 000 000. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- JANKOWSKI L., KOPCIEWSKI R., RYŁKO W. 2001 – Wstępne wyniki badań na terenie Ukrainińskich Karpat Fliszowych i problemy z tego wynikające dla korelacji z polskim obszarem Karpat. Pos. Nauk. Państw. Inst. Geol., 57: 71–72.
- JANKOWSKI L., KOPCIEWSKI R., RYŁKO W. (red.) 2004 – Geological Map of the Outer Carpathians; borderlands of Poland, Ukraine and Slovakia in scale 1 : 200 000. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- JANKOWSKI L., KOPCIEWSKI R., RYŁKO W. (red.) 2007 – Geological Map of the Outer Carpathians; borderland of Ukraine and Romania, 1 : 200 000. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- JANKOWSKI L., KOPCIEWSKI R., RYŁKO W. 2012 – Stan wiedzy o budowie geologicznej Karpat między rzekami Białą a Rysca – dyskusja. Biul. Państw. Inst. Geol., 449: 203–216.
- JANKOWSKI L., KOPCIEWSKI R., RYŁKO W., DANYSH V., TSARNENKOM P.N., HNYLKO O. 2012 – Lithostratigraphic correlation of the Outer Carpathian borderland of Poland, Ukraine, Slovakia and Romania. Biul. Państw. Inst. Geol., 449: 87–98.
- LEXA J. i in. 2000 – Geological Map of Western Carpathians and adjacent areas 1 : 500 000. Bratislava.
- OLSZEWSKA B., PAUL Z., RYŁKO W. 2008 – Podłożo skałek andrychowskich w świetle nowych badań. [W:] Haczewski G. (red.), Pierwszy Polski Kongres Geologiczny, 26–28 czerwiec 2008, Kraków. Abstrakty: 85.
- OLSZEWSKA B., PAUL Z., RYŁKO W. 2008 – Wiek skałek andrychowskich i melanżowanych utworów brzegu Karpat. [W:] Kompleksy chaotyczne Karpat Polskich. Kraków-Polańczyk, 24.09–27.09.2008, 8–9.
- OLSZEWSKA B., PAUL Z., RYŁKO W. 2009 – Pozycja tzw. skałek w profilu jednostek brzeżnych Karpat Zewnętrznych. Geologia, 35: 93–95.
- OLSZEWSKA B., PAUL Z., RYŁKO W., GARECKA M. 2010 – New data on the position of so called “Klippen” in succession of the marginal units of the Outer Carpathians. Geol. Balcanica, 39: 23–26.
- OLSZEWSKA B., PAUL Z., RYŁKO W., GARECKA M. 2011 – Biostratygrafia olistolitów wapiennych zewnętrznego Pasa Skałkowego Karpat i skał otaczających. PIG-PIB OK, MSiSW: 5–93.
- PAUL Z., RYŁKO W. 1984 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Rabka (1042). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- PAUL Z., RYŁKO W. 1995 – Problem jednostek grupy średniej na południowym zapleczu Beskidu Małego. Pos. Nauk. Państw. Inst. Geol., 51: 86–87.
- PAUL Z., RYŁKO W. 2008 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Kalwaria Zebrzydowska. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- PAUL Z., RYŁKO W., TOMAŚ A. 1996 – Influence of tectonic of the consolidated basement of the Carpathians on distribution of flysch molasse in the Polish part of the Western Carpathians. Geol. Quart., 40: 487–500.
- PAUL Z., RYŁKO W., TOMAŚ A. 1996 – Geological structure of the western part of the Polish Carpathians. Geol. Quart., 40: 501–520.

- PAUL Z., RYŁKO W., TOMAŚ A. 1996 – Wpływ tektoniki skonsolidowanego podłoża Karpat na rozkład mas fliszowych w polskiej części Karpat Zachodnich. *Prz. Geol.*, 44: 489–494.
- PAUL Z., RYŁKO W., WIESER T. 1997 – Egzotyki skał magmowych i metamorficznych warstw krosnieńskich rejonu Domaczki i Gilowic. *Pos. Nauk. Państw. Inst. Geol.*, 53: 72–74.
- POPRAWA D., NEMČOK J. (red.) 1988–1989 – Geological Atlas of the Outer Carpathians and their Foreland. *Wyd. Geol. Warszawa.*
- RYŁKO W. 1978a – Analiza stratygraficzna płaszczowiny magurskiej w przekroju doliny Smerkówka Wielka w Beskidzie Żywieckim. *Kwart. Geol.*, 1: 107–118.
- RYŁKO W. 1978b – Wyniki prac złożowych w otworze Bystra IG-1 (Karpaty Zewnętrzne). *Kwart. Geol.*, 22: 949–951.
- RYŁKO W. 1980a – Analiza statystyczna wybranych parametrów fizyczno-chemicznych rop karpaccich. *Prz. Geol.*, 28: 677–680.
- RYŁKO W. 1980b – Ropy naftowe fliszu karpacciego – analiza statystyczna. *Biul. Inst. Geol.*, 326: 25–57.
- RYŁKO W. 1992 – Litostratygrafia osadów płaszczowiny magurskiej w południowo-wschodniej części Beskidu Żywieckiego (Karpaty Zewnętrzne). *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 368: 37–63.
- RYŁKO W. 1994 – The tectonics of the Magura unit in the south-eastern part of Beskid Żywiecki (the Outer Carpathians). *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 369: 31–48.
- RYŁKO W. 2004 – Karpaty. [W:] Peryt T., Piwocki M. (red.), *Budowa geologiczna Polski, tom I. Stratygrafia, cz. 3a, Kenozoik, Paleogen, Neogen.* Państw. Inst. Geol., Warszawa: 271–338.
- RYŁKO W. 2015 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Wadowice (994). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., PAUL Z. 1994 – Mapa Geologiczna Polski 1 : 200 000, ark. Cieszyn (B – mapa bez utworów czwartorzędowych). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., PAUL Z. 2014 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Lachowice (1013). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., PAUL Z. 2014 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Kalwaria Zebrzydowska (995). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., PAUL Z. 2013 – Objasnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1 : 50 000, ark. Kalwaria Zebrzydowska. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., PAUL Z. 2013 – Objasnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1 : 50 000 ark. Lachowice (1013). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., PAUL Z., WÓJCIK A. 2016 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Myślenice (996). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 1995 – Morphology of the consolidated basement of the Polish Carpathians in the light of magnetotelluric data. *Geol. Quart.*, 39: 1–16.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 1998 – Tectonics of the basement of the Polish Carpathians. *Prz. Geol.*, 46: 758–762.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 1999 – Obraz skonsolidowanego podłoża Karpat polskich w świetle badań magnetotellurycznych. *Pr. Państw. Inst. Geol.*, 168: 195–208.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 1999 – Skonsolidowane podłożo Karpat-morfologia i tektonika, reperkusje dla neogeńskiej przebudowy Karpat. [W:] Baran U. (red.), *Mat. Karpacciej Konf. Nauk. Przemysł naftowy i nauka razem w XXI wiek. 19–21 maja Raba Niżna. Geonafita, Kraków: 57–66.*
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 2001 – Neogeńska przebudowa podłoża polskich Karpat i jej reperkusje. *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 395: 1–60.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 2005 – Basement structure below the West Carpathian-East Carpathian orogen junction (eastern Poland, North-eastern Slovakia and western Ukraine). *Geol. Carpath.*, 56: 29–40.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 2010 – Skonsolidowane podłożo regionu karpacciego w świetle badań magnetotellurycznych – główne rysy tektoniczne. *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 443: 81–94.
- RYŁKO W., TOMAŚ A. 2012 – The tectonic setting and the origin of the Smilno tectonic window (eastern Slovakia). *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 449: 185–194.
- RYŁKO W., ŻYTKO K. 1980 – Kierunki poszukiwań węglowodorów we fliszu Karpat Zachodnich na podstawie wyników dotychczasowych badań. *Prz. Geol.*, 28: 547–552.
- RYŁKO W., ŻYTKO K., RĄCZKOWSKI W., WÓJCIK A. 1990 – Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Czadca-Ujsoły. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- RYŁKO W., ŻYTKO K., RĄCZKOWSKI W. 1992 – Objasnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1 : 50 000, ark. Czadca (1045), ark. Ujsoły (1046). Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- ZNOSKO J. (red.) 1998 – Atlas tektoniczny Polski. Państw. Inst. Geol., Warszawa.

*Małgorzata Garecka, Antoni Wójcik,
Leszek Jankowski, Robert Kopciowski
Państwowy Instytut Geologiczny, Oddział Karpaccy*